

Skriftlig fremsættelse (15. november 2018)

Justitsministeren (Søren Pape Poulsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om indsamling, anvendelse og opbevaring af oplysninger om flypassagerer (PNR-loven)

(Lovforslag nr. L 107)

Formålet med lovforslaget er for det første at skabe en samlet retlig ramme for myndighedernes indsamling af de passagerlisteoplysninger (PNR-oplysninger), som luftfartselskaberne er i besiddelse af om deres passagerer, og for det andet at give politiet hurtig og systematisk adgang til PNR-oplysninger til brug for bekæmpelse af grov kriminalitet.

Europa-Parlamentet og Rådet vedtog i 2016 direktiv (EU) 2016/681 af 27. april 2016 om anvendelse af passagerlisteoplysninger (PNR-oplysninger) til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet (PNR-direktivet). PNR-direktivet pålægger medlemsstaterne at etablere nationale ordninger for indsamling og behandling af PNR-oplysninger med henblik på at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet.

PNR-direktivet er omfattet af det danske retsforbehold og er derfor ikke bindende for eller finder anvendelse i Danmark. Den daværende regering (Venstre) har ved brev af 17. maj 2016 på baggrund af politisk enighed med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Radikale Venstre og Det Konservative Folkeparti og mandat fra Folketingets Europaudvalg anmodet Kommissionen om at indlede forhandlinger om indgåelse af en international aftale mellem Danmark og Den Europæiske Union om dansk tilknytning til PNR-direktivet. Det er en forudsætning for en eventuel dansk tilknytning til PNR-direktivet, at Danmark etablerer en ordning i Danmark, der overordnet svarer til den ordning, som de øvrige EU-medlemsstater har etableret efter direktivet. Formålet med dette lovforslag er således også at etablere rammerne for en eventuel dansk tilknytning til PNR-direktivet.

I dag har Politiets Efterretningstjeneste (PET), Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) og Toldstyrelsen adgang til PNR-oplysninger. PET vurderer, at adgangen til PNR-oplysninger er afgørende for tjenestens forebyggende og efterforskningsmæssige indsats mod bl.a. terrorisme, fordi adgangen bl.a. kan give oplysninger om, at personer med mulig tilknytning

til terrorvirksomhed er på vej til eller fra Danmark. Adgangen til PNR-oplysninger styrker endvidere FE's muligheder for at løse tjenestens opgaver med bl.a. at forebygge og modvirke trusler mod Danmark og danske interesser samt mulighederne for at tilvejebringe det efterretningsmæssige grundlag for, at Danmark som suveræn stat kan føre sin udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik på grundlag af bl.a. selvstændige nationale efterretningsmæssige vurderinger. Endelig anvendes PNR-oplysninger i forbindelse med toldkontrol med henblik på at opdage grov kriminalitet, f.eks. i forbindelse med indsatsen mod told- og afgiftssvig eller narkotikasmugling. Der lægges på den baggrund op til som udgangspunkt at bevare disse myndigheders adgang til PNR-oplysninger vedrørende passagerer, idet FE's adgang dog foreslås udvidet, således at tjenesten i visse tilfælde modsat i dag vil kunne indhente PNR-oplysninger vedrørende danske statsborgere, mens muligheden for adgang for FE til PNR-oplysninger via enten terminaladgang eller en mere generel dataoverførsel fra Toldstyrelsens it-systemer ikke foreslås videreført.

Politiet har ikke i dag systematisk adgang til PNR-oplysninger, men PNR-oplysninger vil – ligesom det er tilfældet for ovennævnte myndigheder – f.eks. give politiet indsigt i, hvor personer, der mistænkes for at udføre eller være tilknyttet alvorlig kriminalitet, er eller har været rejst hen, ad hvilken rute og sammen med hvem med henblik på at identificere hidtil ukendte medgerningsmænd, leverandører, bagmænd, ofre mv. Det vil give politiet mulighed for effektivt at følge op på efterretninger, iværksætte monitorering eller anholdelse af eksempelvis personer med tilknytning til bandemiljøet og imødegå den organiserede kriminalitet i Danmark.

Det foreslås på den baggrund, at politiet – i lighed med politiet i de øvrige EU-medlemsstater – gives adgang til at anvende PNR-oplysninger til at bekæmpe grov kriminalitet, og at der – i overensstemmelse med PNR-direktivets ordning – etableres en PNR-enhed i Rigspolitiet, der er ansvarlig for at indsamle, opbevare, behandle og videregive PNR-oplysninger.

Med lovforslaget foreslås det, at der skabes en samlet retlig ramme for myndighedernes indsamling af PNR-oplysninger, og at Toldstyrelsens hjemmel til at modtage PNR-oplysninger og videregive oplysningerne til PET og FE i henholdsvis lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET),

lov om Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) og toldloven på den baggrund ophæves.

Luftfartsselskaberne vil fortsat kun skulle videregive PNR-oplysninger til én myndighed, nemlig Rigspolitiets PNR-enhed, der herefter bl.a. har til opgave at opbevare og behandle PNR-oplysninger samt at videregive oplysningerne eller resultatet af behandlingen af oplysningerne til henholdsvis politiet og Toldstyrelsen (de kompetente myndigheder, der er angivet i det foreslåede bilag 3) samt til PET og FE. Med lovforslaget flyttes således ansvaret for at indsamle PNR-oplysninger og alle tilknyttede opgaver fra Skatteministeriet og Toldstyrelsen til Justitsministeriet og Rigspolitiet.

Lovforslaget er udformet således, at PNR-oplysningerne opbevares og håndteres på forsvarlig vis. Forslaget understøtter endvidere en så administrativ smidig løsning som muligt. Det gælder også i forhold til luftfartsselskabernes forpligtelse, idet den praktiske udmøntning af forpligtelsen skal ske i tæt dialog mellem Rigspolitiet og de berørte luftfartsselskaber.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.